

SLOVENSKI NAROD

Izbava vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznika. — Inzerati do 30 petih vrst a Din 2.-, od 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.-, večji inzerati petih vrst Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knapfjeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101, Račun pri poštnem čekovnem savodu v Ljubljani št. 10.351.

DALADIER OBNOVIL SOCIALISTIČNI KARTEL

Med burnimi pouličnimi demonstracijami je zbornica z veliko večino izrekla zaupnico novi vladi

Pariz, 7. febr. Svoji je padla v pariški poslanski zbornici odločitev, ki so jo vsi francoski politični krogi, pa tudi ostala evropska javnost pričakovali z izredno napetostjo, saj se je celo napovedovalo, da zavisi od sklepa poslanske zbornice nadaljnja usoda demokratskega režima v Franciji.

Daladier je s svojimi radikalnimi ukrepi celo proti uglednim politikom in najvišjim upravnim funkcionarjem, ki so bili je kolikaj kompromitirani v aferi Staviskega, pridobil za svojo politiko velik del levičarsko orijentiranih parlamentarnih krogov, tako da je mogel včeraj s svojo programsko deklaracijo računati z velikim uspehom v zbornici. Dasi je bila seja izredno viharna, ker so desničarji kakor tudi komunisti neprestano motili njen potek, je poslanska zbornica končno vendarle izglasovala Daladierjevi obnovljeni vladi zaupnico s 300 proti 217 glasovom. Za Daladierja je glasovala vsa leвица od radikalnih do blumovskih socialistov, ki bo, kakor vse kaže, tudi v bodoče podpirala Daladierjev kabinet. Daladierju je s tem uspelo obnoviti levičarski kartel, kar mu bo omogočilo izvedbo obsežnega delovnega programa, predvsem pa rešitev proračunskih problemov, ohranitev francoske valute, ki ji v poslednjih dneh spričo velikih transportov zlata v Ameriko grozi resna nevarnost, uspešno borbo proti brezposelnosti in reformo celotnega francoskega davčnega sistema.

Med sejo poslanske zbornice, ki je potekala precej burno, je prišlo na trgu De la Concorde do velikih izgrezov. Na tisoče demonstrantov, zlasti komunistov, in nacionalističnih bojovnikov, je okrog pol 8. zvečer zasedlo Veliki trg. Policiji se je samozavestno napotilo posredovati zasedsti most, ki vodi s trga do parlamenta in odtriniti množico. Večkrat je morala poseči vmes republikanska garda na konjih ter nastopiti z dvigljenimi sabljami proti množici. Na stolne demonstrantov, pa tudi nekaj gardistov je bilo ranjenih. Padlo je tudi več strelcov in demonstranti so ogroženi razdelali in zažgali nekje mestni avtomobili, ki jih bil poln policijskih agentov. Policisti so se rešili.

Poslopje zbornice je tudi vso noč strážil močan policijski kordon, ki ni pustil nikogar ne v poslopje ne iz njega. Po drugih mestnih okrajih ni prišlo do resnejših incidentov. Le na trgu de la Republique in na Boulevardu St. Germain so vprizorile skupine komunistov in desničarskih nacionalistov manjše demonstracije.

20 žrtve na pariških ulicah

Pariz, 7. februarja. Pariška javnost nikakor ni pričakovala, da se bodo demonstracije, ki so jih organizirali nacionalistično orijentirani bojovniki, pristaši rojalistične »Action Française« in nacionalistične mladinske organizacije, zavzele tako izredno velik obseg, kakor se je pokazalo kmalu po zaključitvi seje francoske poslanske zbornice. Na trgu de la Concorde se je zbralo okrog 21. ure 20 do 30.000 demonstrantov, ki so z vso silo opetovano navalili na policijske kordone, ki so oklepali poslansko zbornico. Ob 22. uri je množica razdelala že 3 policijske avtomobile in jih zažgala. Demonstranti so se tedaj z vso besnostjo vrgli na policijske kordone, jih prebili in se že docela približali poslanski zbornici, kjer pa so jih čete gasilcev ustavile s curki tedno mrzle vode in z alarmnimi streli. Demonstracije so tedaj nekoliko prenehale. Večja skupina bojovnikov se je odpravila pred Elizejsko palačo, kjer je prišlo do novih krvavih spopadov. Okrog polnoči pa so se začele demonstracije pred poslansko zbornico znova in še z večjo silo. Policijski oddelki so bili ojačeni z mobilno gardo na konjih ter z 21. kolonialnim polkom. Trikrat so morali z oboroženo silo odbiti napade besnih množic, ki jih cenijo na 30.000 ljudi. Pri zadnjem napadu so morali vporabiti celo strojno puško, da so pregnali demonstrante s trga pred zbornico.

Kakor poročajo današnji listi, so poulični boji zavzeli tak obseg, da jih ni mogoče več imenovati demonstracije, marveč pravi oboroženi upor. Ponočni boji na pariških ulicah so zahtevali tudi večje število žrtve. Po polurnih ugotovitvah je obležalo na trgu de la Concorde okrog 1000 ranjencev in 20 mrtvih. »Jour« poroča o 29 žrtvah, rojalistična »Action Française« pa celo o 50 mrtvih. Opozicijski li-

Daladierjev apel

Pariz, 7. februarja. AA. Havas poroča: Predsednik vlade Daladier je izdal ponoči zastopnikom listov tale apel:

Poziv k miru in hladnokrvnosti, ki ga je vlada izdala danes popoldne, so upoštevali bivši bojovniki, ki se niso hoteli pridružiti poklicnim agitatorjem. Zato so pa druga politična društva še huje pozivala k vstaji in skušala izvršiti državni udar proti republikanskemu režimu. Tolpe oborožene z revolverji in noži so navalile na redarje in stražnike ter streljale na branilce reda ter jih mnogo ranile. Identificiranje aretiranih demonstrantov dokazuje, da je res šlo za poskus oboroženega upora proti varnosti države. Po zaslugi hladnokrvnosti in poguma braniteljev reda so se pa napadi razbili in podpihovalci neredov niso dosegli svojih nakan. Storjeni so vsi ukrepi, da se vsak ponoven podoben poskus v kati zatre. Zavedajoč se svoje odgovornosti nasproti deželi, ki si želi miru in reda, je vlada

odločena z vsemi zakonitimi sredstvi vzdržati varnost prebivalstva in neodvisnost republikanskega režima. Pri tem se zanaša na podporo vsega francoskega naroda ki se ne samo ne uklanja pred drznimi zahtevami manjšine, temveč je odločno privržen svojim svobodnim ustanovam.

Izredni ukrepi za ohranitev miru

Pariz, 7. febr. Ministrski predsednik Daladier je bil ponoči ob 1. sprejet v avdienco pri predsedniku republike Lebrunu. Dobro obveščeni krogi zatrjujejo, da je zahteval pooblastila za najstrožje odredbe v svrhu ohranitev miru v Parizu in v ostalih delih države. Kakor poročajo listi, namerava vlada prvič po vojni spet uvesti strožjo tiskovno cenzuro. Davi so se pa po Parizu že razširile govorice, da je policija zaplenila vso prvo naklado rojalistične »Action Française«. Kakor zatrjujejo, bo prenešana na notranje ministrstvo tudi vsa dosedaj avtonomna policijska oblast v Franciji.

Novi davčni zakoni sprejeti

Odločen nastop ministrskega predsednika proti korupciji in demagoškimi agitatorjem

Beograd, 7. febr. Narodna skupščina je svojo temeljito razpravo o zakonu o neposrednih davkih kakor tudi o njegovih učinkih na splošni gospodarski in politični položaj v državi sprejela zakonske načrte, ki jih ji je predložil finančni odbor s 175 proti 19, v podrobnostih pa s 162 proti 4 glasovom. Razprava o finančnih zakonih se je pričela že včeraj popoldne, na popoldanski seji, ki se je zavlekla do pozne ure, pa sta vzbudila veliko pozornost zlasti govora narodnega poslanca g. Ivana Mohorčiča in ministrskega predsednika g. Nikole Uzunovića.

Narodni poslanec g. Mohorčič je v svojem govoru podrobno razpravljal o sedanjem gospodarskem in finančnem stanju ter o naporih vlade, da spravi finančne izdatke države v sklad z gospodarskim položajem naroda. Po resnih naporih, ki so trajali cela dva meseca, je bilo končno mogoče doseči pravi kompromis med davčno sposobnostjo naroda in finančnimi potrebami države.

Po njegovem govoru so se oglasili k besedi še narodni poslanci Miloš Dragović, Stevan Čirić, Marko Kožuljić, dr. Ljudevit Auer, dr. Franjo Gruber in dr. Milan Metikoš, ki je kot opozicijski oster nastopil proti predloženim zakonskim načrtom, češ da predvidevali nove obremenitve ne le za trgovce in obrtnike, marveč predvsem, dasi posredno, za najširše sloje naroda.

Glede na take neutemeljene kritike poslanca Metikoša in nekaterih njegovih predgovornikov, je ministrski predsednik g. Nikola Uzunović ponovno povzel besedo in je v svojem govoru odločno zavrnil demagoška tolmačenja zakonskih načrtov in agitacijo proti predvidenim novim obremenitvam, ki so bile v finančnem odboru ponovno omiljene. Z vso odločnostjo je zavrnil trditve, da podpira Jugoslovenska nacionalna stranka predvsem industrije in trgovce. Milijoni kmetov, je dejal, so vladni JNS ponovno izrazili svoje popolno zaupanje in zato si stranka z vso upravičenostjo prisvaja pravico rešiti njihove življenjske probleme, čim bodo to omogočile državne finance in ne da bi se rušil harmonični razvoj celokupnega našega gospodarstva.

V nadaljnjem je ministrski predsednik poudaril, da izjavlja vlada racionalno stedenje, da bo z vso silo pobijala zlorabe in korupcije ter da bo poskrbela s primernimi upravnimi in zakonskimi odredbami, da ne bo nihče v tej državi ubežal zakonskim sankcijam, če bi poskušal oškodovati državo in narodne interese. Energično je zavrnil tudi vse govorice o bogastvu posameznih članov vlade in je naglasil, da smatra kot zlohotno agitacijo sleherni trditvi, da bi kdo izmed ministrov hranil svoj denar v inozemstvu. Govor ministrskega predsednika je bil sprejet z burnim odobravanjem vse Narodne skupščine.

Politične osnove balkanskega pakta

Tesno sodelovanje balkanskih držav in Male antante — Bolgarski uradni komuniké — Titulescu in Jevtić na poti v Atene

Dunaj, 7. februarja. Davi so tukajšnji listi objavili podrobna poročila o vsebini balkanskega pakta, ki bo predvidoma jutri popoldne v Atenah podpisan. Pri tem ugotavljajo, da je pakt v popolnem skladu s paktom Društva narodov, z Briand-Kelloggovo pogodbo ter z londonskim sporazumom, ki definira napadalna. Pakt določa za pogodbenice države predvsem naslednje štiri glavne obveznosti: 1. Sedanje meje ozemlja balkanskih držav so nedotakljive. 2. Vsaka izmed pogodbenih držav je dolžna podpreti drugo, če bi jo napadla katere izmed držav, ki pakta ni podpisala. 3. Vsi mogoči medsebojni spori se morajo rešiti z arbitražnimi sredstvi. 4. Vse štiri pogodbenice države se obvezujejo, da ne bodo v bodoče sklenile političnih pogodb z drugimi državami, ne da bi se prej o tem medsebojno sporazumele. V smislu teh določb bo balkanski pakt omogočal tesno sodelovanje vseh štirih držav tudi z državami Male antante odnosno s Češko-Slovaško.

Iz Sofije poročajo, da je bolgarska

vlada objavila uradni komuniké glede pakta, v katerem pravi, da so jo zunanji ministri, ki so se sestali v Beogradu, obvestili o vsebini pakta in jo povabili, naj tudi ona pristane na pakt. Bolgarija, pravi komuniké, je pripravljena skleniti z vsemi državami nenapadalne pogodbe v duhu pakta Društva narodov in Briand-Kelloggove pogodbe, ker se zaveda, da so take pogodbe najboljša sredstva za ohranitev miru ne le v Evropi, marveč tudi na Balkanu. Bolgarske sode pa so uvedle pri svojem sporazumu še druge metode. Zaradi tega Bolgarija odklanja svoje sodelovanje, ker smatra, da je njeno zadržanje bolj kot vsako drugo v skladu s principi in metodami ženevske mednarodne ustanove.

Beograd, 7. februarja. Davi sta odpovala v Atene rumunski zunanji minister Titulescu in naš zunanji minister g. Bogoljub Jevtić. Oba zunanja ministra spremljajo nekateri višji funkcionarji rumunskega in jugoslovenskega zunanjega ministrstva. Ministra bosta prišla jutri popoldne v Atene, kjer ju bodo svečano sprejeli.

Seja banovinskega sveta

Vprašanje dodelitve parcel na posestvu v Ponovičah — Proračun za agrarne operacije

Ljubljana, 7. februarja.

V včerajšnji seji banskega sveta je poročilo načelnika kmetijskega oddelka inž. Zidanskega ban g. dr. Marušić pobijal očitke, da je kmetijski proračun premajhen. Res je sicer, da znesek ne zadostuje za vse potrebe, vendar pa ni mogoče napraviti več, ker ima naša banovina 4600 km banovinskih cest, ki zahtevajo za vzdrževanje skoro polovico vseh proračunskih sredstev. Razen tega je pa treba skrbeti tudi za druge panoge banovine.

Referent za gozdarstvo inž. Šivic je poročal, da znašajo izdatki za to panogo 950.000 Din, samo za pogozdovanje pa je določenih 65.000 Din.

Banski svetnik Skuhala se je zavzel za večji konzum grozdja ter za večji izvoz vina in za ukinitve trošarine na galico. Končno pa tudi za konjerejo v ljutomerskem okraju. Banški svetnik Erjavc iz dolnjelekdavškega okraja je zahteval zaščito domačih čebelarjev v Prekmurju zaradi dovažanja čebel na ajdovo pašo iz drugih krajev. Ban. svet. Lavtičar je prosil za podporo čebelarstvu družbu ob 200letnici Janše in priporočil propagando za mlekarstvo izdelke Ban. svet. Šolar je priporočil, naj bi bilo dovoljeno kmetom klati živino doma, zavzemal se je pa tudi, naj se s Kmetijsko družbo skuša doseči večji kontingent za izvoz živine. Banški svet. Kührar je nasvetoval izpopolnitve kmetijske šole v Rakicani, ban. svet. Arko je izrazil željo, naj bi se pri ureditvi gnojšč podpirali tudi manj premožni prosti.

Popoldne je ban. svet. Kührar prosil za enotno izdajanje živinskih listov. Ban. svet. Krulj je predlagal ustanovitev vzorne kleti, obirno so pa razpravljali tudi o podpiranju kmetijskih, vinarskih in sadjarskih šol. Ban. svet. Janžekovič je predlagal zvišanje proračuna za vinarsko in sadjarsko šolo v Mariboru, a širša debata se je razvila pri proračunu mlekarške šole v Škofji Loki, ko sta tudi ban. dr. Marušić in podban dr. Pirkmajer naglašala potrebo, da se ta šola podpravi. Potreba je tudi kmetijska šola planinskega tipa in je za njo že postavka v proračunu. Ban. svet. dr. Lajovic se je zavzel, da bi se šolski vrt v Fari na Kočevskem razširil v drevesnico. Proračun kmetijskega oddelka je bil nato sprejet.

Načelnik tehničnega oddelka inž. Krajec je podal ekspozice o proračunu oddelka, naka je podban dr. Pirkmajer pripomnil, da se je moral proračun povisati, ker je mnogo občinskih cest prešlo v banovinsko upravo. Med ostalimi govorniki je predlagal ban. svet. Birola zgraditev mosta čez Savo pri postaji Sava, nato je bil pa prvi del proračuna z osebnimi izdatki sprejet.

Današnja seja

Davi ob 10. je delovodja banskega sveta g. dr. Seneković prečital brzojavno zahvalo notranjega ministra za pozdrav, nato je pa ban dr. Marušić izročil dekretu novima članoma gg. notarju Antonu Ševniku iz Kamnika in industrijeru g. Josipu Javorniku iz Žalca.

Na včerajšnje vprašanje ban. svet. Birolle glede dodelitve nekaterih parcel posestva Ponoviče je davi dal agrarni inspektor dr. Anton Šapija pojasnila, da je bilo to veleposestvo last italijanskih državljanov iz Vidna. Do leta 1928, ko je kupila posestvo ljubljanska oblast, lastniki sami niso obdelovali zemlje, temveč jo dajali v najem, a 23 ha je bilo dodeljenih 31 interesentom. Pri reviziji glede razdelitve je ob 31 ostalo 18 pravih poljedelcev, ki so dobili 18 ha zemlje. Ban. svet. Birola je pripomnil, da so se baje neke servitutne pravice kompenzirali z na sredi posestva ležečimi parcelami. Šef agrarnih operacij dr. Lukan je pojasnil, da za to ni več pravnega leka, naka se je interpret zadovoljil s pojasnilom.

Ko so zborovalci prešli na proračun za agrarne operacije, je prvi govoril ban. svetnik Šolar iz Ptujja, ki se je v imenu ptujskega sreza zahvalil banu in dr. Lukanu za plodonosno delovanje agrarnih operacij. Ban. svet. Erjavc iz Dolnje Lendave je opozarjal na potrebo komasacije zemljišč v Prekmurju, kjer so posamezne parcele tudi le po dva ali celo le en meter široke. Načelnik agrarnih operacij dr. Lukan je zadevo pojasnil, češ, da je to vprašanje steno kritične narave, ker ena skupina zahteva razdelitev, druga skupina interesentov pa večje parcele. Komisije so vezane le na izjave strokovnjakov, a boj v Hotizi bo v kratkem odločen. Glede komasacij agrarne operacije nimajo moči, zato je pa treba propagando, da ljudje sami zaprosijo za zlobo zemljišč, ker komasacije po zakonu brez prošnje niso izvedljive.

Podban dr. Pirkmajer je opozoril na naredbu za zaščito domačega oreha, ki jo priobčujemo na drugem mestu.

Naredba je bila potrebna, ker je število orehov v 20 letih padlo nad 60 odstotkov. Ban. svet. Babnik se je zavzel naj banovina poišče vrste orehov, ki manj radi pozebejo. Ban. svet. Jereb iz Konjice je priporočil, naj banovina nastavi strokovniške, ki bi poučevali pravilno zbiranje in sušenje gob. Privatne trdnice in drevesnice delajo

konkurenco banovinskim drevesnicam in drevesnicam Kmetijske družbe, češ, da prodajo ceneje in slabše blago, zato zahteva prisilno kontrolo privatnih drevesnic ter opozarja na važnost sadjarstva. Ko je govornik pohvalil »Modri vlak« s potujočo kmetijsko razstavo, je opozarjal na veliko škodo, ki jo je napravila svinjska kuga v konjskem okraju. Ker je serum za cepljenje svinj predrag, naj banovina zagotovi kredit, da bodo sreski veterinarji imeli pripravljeno vedno dosti seruma, a »Virus« naj bi reči kupovali sami, ker je poceni. Končno je govornik izrazil tudi zahvalo in priznanje sreskim veterinarjem in kmetijskim referentom za vzorno delovanje. Ban. svet. Kührar iz Prekmurja je prečital resolucijo sreskega kmetijskega odbora v Murski Soboti, ki zahteva regulacijo potoka Lendave, čimprejšnjo otvoritev kmetijske šole v Rakicani, postavitev silosov v Prekmurju, a popravilo naj se tudi nasipi ob Muri. Čez potok Lendavo bo zaradi povodnji treba zgraditi železobetonski most in naj banovina preskrbi potrebne načrte.

Po teh obširnih razpravah o proračunu za kmetijstvo je ban dr. Marušić otvoril debato o proračunu tehničnega oddelka.

Pri tehničnem oddelku so predvideni osebni izdatki za 8.326.568, stvarni izdatki 25.410.000, za hidrotehnična dela 3.740.000, razni gradbeni izdatki pa 680 tisoč, skupno 38.186.568.

Za tem so zastopniki srezov izražali želje glede popravila cest svojih srezov. Dr. Gorican je razpravljaj o cestnih zadevah celjskega okraja, notar Kodar je poudarjal potrebo zboljšanja cest v obmejnih pokrajinah, kar je zlasti važno za hiter dovoz kmetijskih produktov na trg. Nujno je potreben tudi nov most čez Muro pri Petanjcih, glede davka na avtomobile pa naj banska uprava zavzame stališče Avtokluba. Zastopnik Mozirja g. Gorican je naglašal potrebo razširjenja nekaterih cest v moziškem okraju in v Logarski dolini, g. Šolar pa zgraditev cest v ptujskem okraju, g. Pirce je prosil za čim prejšnjo dograditev mostov na Jezerski cesti, kjer je postal promet s težkimi vozili skoraj nemogoč. Član banovinskega sveta Vojnaki se je zavzel na zgradbo ceste na severnem Pohorju, ki bi se na ta način odprl tujškemu prometu.

Dekan Kuralt je navajal cestne potrebe na Krškem polju, dalje zgraditev železobetonskega mostu v Krškem, potrebo elektrifikacije krškega sreza in zgradbo vodovoda v Krškem. Prosil je tudi banko upravo, naj intervenira v Beogradu, da se zbriše beseda »kuluke«, ki dela med prebivalstvom hudo krbi. G. Janžekovič je govoril o nujni potrebi zboljšanja občinskih cest v Slovenskih gorah, kar je zlasti važno za izvoz sadja, ki se ga zaradi slabih cest mnogo potolče in tudi prevoz sam predolgo traja. G. Birola je za tem predlagal, da bi se spremenili predpisi cestnih odborov, za posipavanje naj se rabi boljši material, ker se bo s tem prihranilo mnogo stotisočev. Debata še traja.

Obnovev diplomatskih odnošajev med Rusijo in Madžarsko

Budimpešta, 7. februarja. Že nekaj mesecev se uradni politični krogi resno bavijo z mislijo, da bi se obnovili diplomatski odnošaji med Madžarsko in Sovjetsko Rusijo. Razgovore je uvedel madžarski poslanik Jungerth v Rimu že takrat, ko se je v Rimu mudil ruski komisar za zunanje zadeve Litvinov, ki se je preko Evrope vračal s svojega potovanja v Ameriko. Ta prelminarna pogajanja so pred dobrimi 14 dnevi toliko dozorela, da je mogel poslanik Jungerth pričeti s sovjetskimi poslanikom v Rimu uradna pogajanja za medsebojno priznanje obeh držav. Svoči so se pogajanja v Rimu zaključila z uspehom.

Madžarska je poleg obnovev diplomatskih odnošajev z Rusijo skušala s temi pogajanjmi doseči predvsem večje gospodarske ugodnosti, da bi se lahko razvila madžarska zunanja trgovina tudi napram Rusiji. O gospodarskih problemih so se vršila pogajanja v Budimpešti. Pri teh pogajanjih so sodelovali razen zastopnikov obeh vlad tudi pooblaščenec madžarskih gospodarskih krogov. V kratkem bo odpovala v Rusijo delegacija madžarskih trgovskih interesentov, da zaključijo na osnovi doseženih sporazumov že konkretne trgovske posle.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 2297.63—2308.99, Berlin 1351.25—1362.05, Bruselj 798.02 do 801.96, Curih 1108.35—1113.85, London 177.19—178.79, New York 3541.61—3569.87, Pariz 225.04—226.16, Praga 169.29—170.15, Trst 300.46—302.86 (premija 28.5%). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 9.

INOZEMSKÉ BORZE

Curih, 7. februarja. Pariz 20.3050, London 6.02, New York 322.—, Bruselj 72.—, Milan 27.15, Madrid 41.80, Amsterdam 207.30, Berlin 122.10, Dunaj 57.80, Praga 15.2750, Varšava 58.05, Bukarešta 3.05.

A. U. Emery:

28/

Dve siroti

Roman

Ko je bila četa že v preriji, je poiskal Roger poveljnika gorskih čet in ga vprašal, ali ve, kako dolgo bodo še hodili do cilja.

— V normalnih razmerah bi bili zgodaj jutraj tam, — je odgovoril le-ta. — Zdaj pa moramo zavzeti svoj položaj še pred jutranjo zarjo.

— Ali je to mogoče?

— Za svoje vojake jamčim, — je odgovoril poveljnik gorskih čet.

— Če je tako, — je dejal Roger, — se lahko zanesete, da bodo tudi moji vojaki kos tej težki nalogi.

Poveljnika sta se razšla, da bi z novimi povelji in bodrilnimi besedami pospešila pohod.

In tako so korakali vojaki skozi prerijo na vso moč hitro; patrolje daleč spredaj so pa skrbele za varnost.

Čez nekaj ur je patrolja opazila v travi skrito človeško postavo.

— Kdo je? — je zaklical vojak.

— Vermont! — je odgovoril neznanec in se vzravnil.

— Rabusson! — je vzkliknil vojak.

— Da.

— In kaj počenjaš tu?

Molče je pokazal Rabusson na oddaljen kraj prerije, kjer se je visoka trava nekam čudno majala.

— Siouxi? — je vprašal vojak.

— Da.

— O tem je treba obvestiti poveljnika.

— Nj treba. Zadovolji se s tem, da privede še dva vojaka, da mi boste po potrebi pomagali.

Ko je vojak privedel svoja tovariša, se je jel Rabusson plaziti z njimi proti kraju, kjer so bili skriti Indijanci.

Kmalu so se priplazili do njihovega skrivališča. Potem je plezal Rabusson sam še malo naprej, da bi mogel opazovati početje Indijancev.

Zagledal je šest Siouxov, sredi njih pa belega ujetnika, ki je v njem takoj spoznal poročnika d'Ouvellesa.

Usoda je bila Rabussonu naklonjena. Končno je imel pred seboj svojega sovražnika.

Siouxi menda niso niti slutili, da so se jim Francozi približali. Mirno, brezskrbno so sedeli na tleh in niti straže niso imeli.

In tako se jim je lahko Rabusson tako približal, da je dobro videl bivšega poveljnika »Glorieuxa«.

Prvi hip je mislil pomeriti in poslati sveto kroglo v srce moča, ki ga je bil pripravil ob mir in srečo.

Toda ta misel se je takoj umaknila novi, manj divji. Zločina ni hotel storiti; s svojim srečnim tekmečem je hotel obračunati v dvoboju.

— Najprej ga rešim, — je pomislil, — potem, potem bo pa moral eden izmed naju umreti.

In z vojniki je navalil na nič hudega sluteče Indijance.

Predno so si presenečeni Indijanci opomogli od groze, so bili trije že zabodeni. Sledil je samo še trenutek srčite borbe, ki so v nji napadalci zmagali.

Ko je padel zadnji Indijanec, je poslal Rabusson patroljo nazaj, potem je pa brž razvezal ujetemu poročniku roke in noge.

— Rešili ste me! — je vzkliknil poročnik in iztegnil roke proti svojemu osvoboditelju.

Rabusson je pa odrinil poročnikove roke od sebe.

— Pustiva to, — je dejal osorno.

Toda d'Ouvelles je nadaljeval:

— Moja hvaležnost lahko odklonite, gospod; toda dolgujem to tistemu, ki me je rešil, kakor moram ceniti pogum in neustrašnost, ki sem jo videl na

lastne oči in ki se na njo sklicujem. Siouxi so ušli še nekoga drugega.

— Vašo ženo, je-li? — ga je prebil Rabusson.

— Kaj? Vi veste?

Rabusson je približal svoj obraz poročniku.

— Kaj me ne poznate? — je vprašal.

Poročnik ga je radovedno pogledal. Rabusson je pa nadaljeval smeje:

— Rabusson. Seržant Rabusson iz kaznilnice.

In z zamolklim glasom je pripomnil:

— Jaz sem vas pa takoj spoznal, poročnik d'Ouvelles.

Marjanin mož je bil že pozabil na to, kar je slišal o ljubezni ubogega seržanta in njegovi silni mrznosti do srečnega tekmeča.

Rabussonovo vedenje in njegove strasne besede so mu pa priklicale v spomin vse.

In njegove oči so hotele sočutno pogledati ubogega moža. Toda Rabusson se ni mogel več obvladati. Silna mrznost ga je bila čisto zalepila.

Ves iz sebe je stopil korak bliže k poročniku, rekoč:

— Poročnik, eden izmed naju je odveč na svetu. Razumeli ste me kaj ne? ... Ni treba nobenih pojasnil, pri čem ne potrebujemva ... Nikomur ni treba odkrivati skrivnosti, ki jo vzame eden izmed naju v grob.

— Kaj? ... Vi hočete, da bi se z vami spoprijel v dvoboju? — je vzkliknil poročnik razburjeno. ... Ta dvoboj je izključen! ... Ne morem dvigniti orožja proti tistemu, ki mi je malo prej rešil svobodo in življenje.

Rabusson je nestrno zamahnil z roko. In ko je poročnik umolknil, je zakrčkal z zobmi in vzkliknil:

— Lahko bi vas bil malo prej ubil. Toda ne bili bi vedeli, da sem se vam jaz osvetil. ... Jaz sem pa hotel, da bi pred smrtjo vedeli, da sem rešil vašo ženo, ki je zdaj v mojih rokah. ... Hotel sem vam povedati, kaj vse sem pretrpel ... zaradi vaše sreče. To sem vam hotel povedati v trenutku, ko boste stali na robu groba. ... No torej, začniva!

Stopil je k zbeganemu poročniku, mu potegnil sabljo iz nožnic in mu jo potisnil v roko. Potem je pa odskočil in potegnil izza pasa dolg lovski nož.

— Branite se, poročnik! — je zaklical in navalil na poročnika, da bi ga prisilil k obrambi. ...

Poročnik je nehoti odbil udarec.

Toda tisti hip se je pojavila patrolja. Še predno je pa mogla posredovati, je prišel poročnik, ki je bil vedel od patrolje, kaj se je zgodilo.

Skočil je med nasprotnika in jima s poveljujočim glasom zapovedal opustiti dvoboj. In s strogim glasom je dejal:

— Kadar je francoska zastava razvita proti sovražniku, sme teči francoska kri samo v obrambi zastave.

Potem se je pa ozrl na oba nasprotnika in nadaljeval:

— Vem, zakaj sta si skočila v lase. Kriva je največ usoda.

In obrnjen k poročniku je nadaljeval:

— Gospod d'Ouvelles gre lahko k svoji ženi; poročnik Gašper ga bo spremljal. Toda gospodu d'Ouvellesu moram sporočiti, da računam z njim, da prevzame poveljstvo nad gorskimi vojaki. Vrne naj se čim prej.

Poročnik in Gašper sta odšla. Tedaj se je obrnil Roger k Rabussonu, ki je še vedno stal, zroč v zadregi v tla.

— Poročnik Rabusson, — je dejal, — dokazali ste nam, da ste pogumen vojak. Dokazite nam zdaj, da imate tudi plemenito srce. Se eno zmago si morate priboriti. ... Zmago nad samim seboj in nad svojo strastjo.

Potem je pa povzdignil glas in zaklical obrnjen k vojakom:

— Naprej! ... naprej za čast Francije in neodvisnost Amerike!

Burno življenje Aleksandra Staviskega

Pustolovec najde primerno žrtev — bogato pevko Jeanne Darcy in jo začne brezobzirno izkoriščati

V onih m'ajših letih okrog vojnih časov je življenje Aleksandra Staviskega sama višava. Tu hiti v eni smeri in istočasno ga vidimo malo dalje hite v nasprotni smeri. Se davno ni bila končana ločitev z njegovo prvo ženo in Stavisky že začelja poleg drugih, rekli bi ljubavnih epizod, dramatično poglavje, ki mu je junakinja pevka Jeanne Blochova. Pravimo poglavje, v resnici je pa zopet

cel življenjski roman.

Poleg tega je pa usoda še hotela, da je dobila vsa zgodba čez nekaj let svoj napeti qui pro quo, kajti ko je javnost zdaj ob koncu Staviskega zvedela, da je imel takrat razmerje s pevko Jeanne Blochovo, so strme obstali vsi spomeniki onih srečnejših predvojnih et.

Jeanne Blochova je bila v onih časih cvetočih šantanon in kavarn med pevci dobro znana, zelo popularna osebnost, pevka in humoristka ljudskega žanra, duhovita in zgovorna, zlasti pa v nasprotju s svojimi tovarišicami okrogla, prava predstavnica lepih rečnih branjev z živskega trga. Jeanne Blochova je seveda morala biti na vseh pariskih narodnih svečanostih, na vseh dobrodelnih akademijah, na vseh zabavah igralcev in pevcev kot tipična figura rajajočega Pariza. Toda ta Jeanne Blochova, ki je več let nastopala v Scali in Cigali, pa tudi drugod, se je vedno bolj redila, oblivala se je z maščobo do nemogočih obsegov tako, da je morala biti v letih, ko govorimo o njenem ljubavnem razmerju s Staviskim, njena debelost že naravnost grda. A njena starost? Toda, kar je glavno, Jeanne Blochova je bila v svojem humorju tako poštena in srčno preprosta, da je bilo strašno pomisliti, da je postala tudi ona kot priletna žena žrtev izsiljevalca in prisiljenke.

To razburjenje v javnosti je trajalo nekaj dni, predno se je pojasnilo, da posega tu v življenje Staviskega nekdo drugi.

Slavna Jeanne Blochova je namreč umrla 14. avgusta 1916 in spominski nekrologi so izginili pod razburljivimi vojnimi vtisi iz ljudskega spomina. Oseba, ki ji je bilo usojeno igrati tragično vlogo v življenju Staviskega, je pa bila po čudnem naključju, ki hoče tu očividno imeti vse posebno in izredno, tudi kabaretna pevka in pisala se je tudi Jeanne Bloch, samo da si je bila izbrala za gledališki oder in umetniško kariero psevdonim Jeanne Darcy. Ta Blochova, mnogo mlajša od svoje popularne prednice, je bila vitka, visoka plavalosa židovka. H kabaretu je bila prišla pred vojno in kmalu se je seznanila s Staviskim. Jeanne Darcy je jemala svojo umetnost zelo resno in sanjala je o velikih triumfalnih uspehih. Vedela je pa, da pot do njih ni lahka, če nima pomočnika, in tu je torej Stavisky takoj vzbudil njeno pozornost, ko je po prvem nastopu skočil k nji, ji navdušeno izrazil svoje občudovanje ter ji prisegel,

da se zavzame za njo in ji odpre vrata na največje odre.

To so bile besede, ki so očarale častihlepno Jeanno Darcy. Sprejela je visoko pokroviteljstvo Sergeja Alexandra in kmalu je popokoma podlegla njegovi trdi in neusmiljeno uveljavljani premoči. Toda od kod je izviralo njegovo zanimanje za to dekle, ki se ni odlikovalo niti s posebno lepoto, ni

ti z blestečo nadarjenostjo?

Odgovor dobimo v sistemu, po katerem si je svoje žrtve izbiral. V njegovem življenju bomo videli, da so imele vse ženske, s katerimi je začel daljše ljubavno razmerje, že svoje razmerje. Takim je dajal ta premeteni pustolovec prednost. Sio mu je v prvi vrsti za denar. V vsakem ljubavnem razmerju je gojil naenkrat več nad. Njegova uboga žrtev je imela v prvi vrsti večjo možnost preskrbovati mu denar za njegove potrebe. Poleg tega jo je spraval v večjo zadrego in kočljivejši položaj.

ki ga je znal čisto izkoriščati.

In končno je bila tu še možnost izsiljevati denar tudi od njenega drugega ljubčka. Takak kalkulacija, to je bil sistem Staviskega in po njem se je tudi polastil Jeanne Darcy.

Ta čuvstvena blondinka je namreč imela zelo resno in trajno razmerje z letalskim častnikom francoske armade, ki je bil iz zelo bogate rodbine, tako da je svoji prijateljici lahko zagotovil lepo apanažo, poleg tega ji je pa še prinašal bogata priložnostna darila. Stavisky se je torej priselal k temu zanesljivemu viru dohodkov in Jeanno Darcy je začel brezobzirno izkoriščati. Ko je moral Stavisky v začetku vojne k vojakom, je bilo to za nesrečno pevko kakor odrešenje. Osvobodena je bila iz njegovim krempljev, ki se ji je s svojo oslabele voljo zamažala.

Toda igra še ni bila končana. Čez nekaj mesecev se je Stavisky, kakor vemo, vrnil od vojakov in ustanovil s svojim družabnikom, nekim Amoureuxom, bančni zavod v rue Caumartin. Delež Staviskega ni bil velik, pa tudi Amoureux je računal z večjim doprinosom spretnosti, nego denarja, in

priložiti ga je morala Jeanne Darcy.

Vemo že, da se je to čez nekaj tednov končalo z obzgodbo Staviskega zaradi sleparije. Toda tisti čas se je zgodilo nekaj, kar je izpremenilo epizodo Jeanne Darcy v resničen roman. Nemški letalec je njenega prijatelja častnika v zračni bitki zbil na tla, da je obležal mrtve. Ko so odprli njegovo oporoko, se je izkazalo, da je vse svoje

veliko premoženje zapustil svoji ljubici.

Jeanne Darcy se je oblekla v črno in žalovala resnično ni samo na zunaj. To je bil za njo hud udarec. Ni bila več baš mlada in videla je, da v umetniški karijeri ne bo dosegla slave, o kateri je nekoč sanjala. Zdaj je imela možnost umakniti se iz javnosti in nastopati s tiho melanholijo skoraj kot vojna vdova. Toda v to razpoloženje žalosti in potrnosti je stopil Alexander Stavisky. Jeanne Darcy je pod črnim pajčolanom, je pa milijonarka. Stavisky vohal bogat plen. S premetenostjo, ki se je je naučil v življenju, prode v potrnost te ženske in previdno ji začenja sugerirati nove nade na življenje. Videli bomo, kam so te nade vodile.

Škotska varčnost.

Anglež sreča v Benetkah Skoto. — No, kaj pa počenate tu? — ga vpraša. — Ali ste na dopustu?

— Ne, na ženitovanjskem potovanju sem, — odgovori Skot.

— Kje je pa vaša žena?

— Ostala je na Škotskem, ker je kot dekle že bila v Benetkah.

Parizski plesni modeli

129.-

Vrsta 5805-06

Vse plesne zahteve mode in družbe bodo zadovoljili ti čevlji iz laka ali finega ševroja.

129.-

Vrsta 5875-08

Čevlji iz laka ali ševroja za ples in večerne družbe.

Alina

Ljudi bo vedno manj

Ljudi je na svetu vedno več. Statistiki so že izračunali, kdaj jih bo toliko, da bo zemlja preobkudena. Njihove skrbi so pa po mnenju prof. Carr-Saundersa z liverpoolske univerze pretirane. Ta učenjak je prepričan, da bo število ljudi na zemlji v prihodnjih desetletjih nazadovalo in sicer v prihodnjem stoletju vsako leto približno za 2.000.000. Iz statistike novorojenčkov in umrlih ne smemo sklepati na porast prebivalstva. V tem pogledu so merodajne samo socijalne razmere. Sicer pa ne moremo vedeti, kakšne nazore bodo imeli naši potomci o najboljši obliki družine.

Ste v otrok v rodbinah se zadnjih 50 let polagoma kriči in sicer ne kot posledica posebnih gospodarskih razmer. Nazadovanje plodnosti je socialen pojav. V najbližji bodočnosti ne moremo računati s porastom števila rojstev, pač bo pa poskočilo število umrlih tako, da bo končno presegalo število rojstev. Razlog, ki vodi k postopnemu krčenju števila otrok, je v tem, da oče določa število potomcev pod vplivom osebnih zahtev in ne glede na splošno blagostanje. Ti osebni razlogi ni da bi morali biti vedno sebični. Roditelja se lahko odločita, da bosta imela samo dva otroka, da bi ju lažje spravila h kruhu. Vendar pa prevladujejo egoistični elementi. Ljudje nočejo imeti otrok, ker zahteva vzgoja mnogo denarja in časa, ki ga roditelji raje porabijo zase. Zdaj ta sebičnost še ne škoduje skupnosti, lahko se pa to zgodi. Družine brez otrok, odnosno z enim ali dvema otrokoma so vedno pogostejše. In v tem vidi ameriški učenjak najboljši dokaz, da bo število ljudi na zemlji padalo.

Ponos

— Zakaj se pa voziš v avtomobilu vedno sam? Zakaj ne vzameš nikoli s seboj nobenega prijatelja?

— Se tega je treba! Potem bi ljudje ne vedeli, da je avto moj.

Brez posebnega obvestila

Potrjim srcem javljam, da je naš iskreno ljubljani brat oziroma svak

Vekoslav Benkovič

farmacevt in slovenski literat

dne 7. t. m. ob 1. uri jutraj po kratki in težki bolezni, v 67. letu svoje starosti, v Kamniku v Gospodu preminul.

Pogreb se bo vršil dne 8. t. m. popoldne po dohodu vlaka v Kamniku od hiše Novi trg 12.

Pokojnika priporočamo v blag spomin. V Kamniku, dne 7. svečana 1934.

Rodbine Valentin, Franjo, Ivo in Karel Benkovič ter rodbina Josip Senica.

Večja množina

makulaturenega papirja

naprodaj po zelo ugodni ceni

Naslov pove uprava Slovenskega Naroda

STANOVANJE

dveh, oziroma treh sob, kuhinje in pritlikin oddam s 1. majem (parket, vodovod, elektrika). — Rožna dolina, Cesta X, št. 25 (pod Rožnikom).

PARKETE ČISTI

struži in dobavlja najceneje J. Lušin, Ljubljana, Selenburgova ulica 7-I. 795

Modna konfekcija

Najboljši nakup A. PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 14. 67

PSA

lepega, temnorjavega, lovske pasme, 14 mesecev starega, poceni prodam. Naslov v upravi lista. 792

GOSPODIČNO

ki bi prevzela prepisovanje na stroju na dom, iščemo. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod šifro »Dobra moč«. 800

JULIJO

išče Romeo. Ne sme biti starejša od 18 let, niti visoka niti presloka. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod šifro »Le-pa Julija«. 799

AKVIZITERJA

s kavicjo, ki bo imel široko področje dela, iščemo. Lepa provizija. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod šifro »Pošten akviziter«. 801

Do preklica jemljemo v račun zopet hranilne knjižice (tudi prepise) prvovrstnih tukajšnjih denarnih zavodov.

Dober	Garantirano pristno
BOROVNICEV KOMPOT	45 % 2GANJE
8 kg, poceni prodam. Naslov v upravi lista. 793	se toči na drobno:
	tropinovec 1 Din 20.-
	slivovka stara 1 » 24.-
	brinjevec 1a 1 » 32.-
	rum 43 % 1 » 26.-
	Pri večjem odjemu 10—20 % popusta! — Se priporoča
SPALNICO	Buffeta, delikatesa, S. J. Je-
samsko, v moderni obliki, ugodno prodam. Bitenc Ivan, Gospo-ska ulica 10. 791	raj, Ljubljana, Sv. Petra c. 38. 668
KAVARNA STRITAR	
vsak večer koncert — »prvo-vratne pjevačice«. 700	

JABOLKA

najokusnejša, 5.- Din postaja kupca od 50 kg povzeto: Po-stržin, Maribor. 117

CINELE

kupi Repe, Bled. 773

VRTNAR

37 let star, išče službo. — Vo-kal, Karlovec, Riječka 41. 776

POTNIKE

rabimo za vsa mesta v državi. — »Neka« agentura, Varaždin. 777

MED

200 kg cvetličnega proda — Verbošek, Zibika, Pristava. 758

NOVO MOTORNO KOLO

»Sachs« proda za 3500.— Din Meško, Sobotinci, p. Moškan-cl. 757

MESARJI-IZVOZNICARJI

Stroj za izdelavo ledu prodam. — Šlik, Gornja Radgona. 754

PURANSKO PERJE

prodaja poceni Rančigaj, Or-mož. 756

MLIN

na stalni vodi proda Dergan, Zidani most. 755

VLOZNE KNJIZICE

(bančne) kupujemo in prodaj-mo proti gotovini. — Komerci-jalno-pouzdanjska poslovnica »Immobilia«, Zagreb. 446